Ч. 129. Львів, четвер, дня 18. падолиста 1915. Рік I.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Ціна примірника 6 сот.
На провінції 8 сот.
В занятих територіях 4 коп.

Виходить що дня рано.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ півроку	12.— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Реклямації вільні від почтової оплати. Рукописї приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово“ продають всї бюра по цілім краю.

Адреса редакції й адміністрації: ЛЬВІВ, ул. Руська 3. Експедиції: Бляхарська 11.

Ціна оголошень:

За оголошення числимо за одношпальтову стрічку або її місце 20 сот. Надіслане 50 сот. за стрічку, а в оповістках 40 сот., в редакційній частй 60 сот. Повідомлення нро вінчання, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошення за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошення за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Нездорові настрої.

Минули ошоломлюючі хвилї, які нам приніс Макензен і хоробре австрійське військо. Вслїд за ними прийшли години рефлексій, коли наболїла сирітством і пониженнєм душа народу стала думати про минуле, журити ся теперішнім і тривожити ся своїм будучим. І поволї, поволї, з ходом подій, з нотованнєм вісток, які до неї доходили урядовою і неурядовою дорогою українська суспільність — переходячи широку хроматичну ґаму ріжних настроїв — вдарила своєю втомою в той мольовий акорд, якому на імя: знеохота і зневіра...

Чому зневіра?...

Атже від хвилї вибуху війни не мали ми причини нї нагоди до усміхів.

З проголошеннєм мобілїзації, в години першого запалу, з яким український нарід зірвав ся до борби з відвічним ворогом України, на наш виднокруг напливали лиш хмари, хмари...

І нинї невеселі в нас настрої. Мало того: нездорові!

Богато причин зложило ся на те. Поперед всього матеріяльне положеннє краю. Мимо затїсняючих ся меж цензури годї не повторити слова, які недавно сказав краєвий маршалок до представителя центрального правительства, що в справі відбудови краю зроблено дуже мало.

Наше українське життє двигаєть ся гірше, чим поволї. Наші економічно-фінансові інституції

на підмогу, замикають покищо свою діяльність в межах чищення машин до писання та стилїзовання ріжних звідомлень. Де-не-де появились познаки реальної роботи, та се лиш капля в морі.

Матеріяльна сторона нашого життя сумна — тому й сумні викликує настрої.

Не богато краще покищо й на виднокрузї наших національних полїтичних змагань, бажань та виглядів.

Широкий загал живе змістом воєнних звідомлень урядових вістей зі здобутих земель і широкого світа та иншими сплетнями. Там десь Нїмцї утворили Полякам університет. Позатим дали їм не малі здобутки на полї шкільництва, судівництва і инших орґанїзацій публичного життя.

Для нас всї вісти, які до нас наспівають з зайнятих українських земель, а передусім події, що доконують ся блище нас — є жерелом того настрою, що хмарою знеохоти і зневіри омотує широкі круги українського населення в Галичинї.

В тім случаю не розходить ся о те, чим наболїли душі на чужинї, не розходить ся о каварняні голоси розжалоблені на дорожнечу, невигоди комірного життя над Дунаєм, кукурудзяний хлїб і т. д.

Тут ходить о инше, розходить ся о голос того народу, що пережив такі важкі часи на своїй землї в сирітськім смутку, в пониженню і кріпив ся лише живучою силою свойого власного духа і тим щастєм, що серед нього і довкола нього доконували ся події, великі, небуденні — події світової війни, у якій і український нарід прийняв чинну участь.

Нїде правди дїти, що від тих кругів, від яких мігби сплисти на нас благодатний луч розради і потїхи, — не зроблено нїчо а зглядно дуже мало.

Наші посли не вертають до нас, бо... „не мають з чим“.

Воно погіршує ще прикре положеннє, і такий стан тріває далї. — Є в тім щось нездорове.

Є ще й богато инших діссонансів, що відзивають ся вперто і сїють між суспільність непевність, тривогу, знеохоту тай зневіру...

Та усї ті нездорові настрої мають лише хвилеву вартість — можуть бути відбиттєм якогось нездорового кроку або дїла зробленого там в горі.

Не пора тепер на пояснюванне закулїсних справ політиці. Так, як видця в театрі обходить передусім артистичний вислїд, а не закулїсні суперечки, таксамо горожанин краю хоче осудити діяльність кермуючих полїтиків по дїлах а не після перебігу неминуючого внутрішнього тертя. Та на жаль і тут не доходимо до вдоволяючих результатів. Наші посли — як сказано — не мають з чим вертати до краю.

Та хотьби воно й дійсно так було, нам не вільно закладати рук та ждати, „що з нами буде“, або „що з нами зроблять?“

Ми мусимо поставити справу инакше та спитати себе „що нам далї робити?“

Український нарід в Галичинї що перебув московський наїзд не сказав нї одного немудрого слова, не зробив нї одного фальшивого кроку — тому має повне право глядїти сміло в будучність, хотьби за ним стояла лише його віра у непропащу, живучу силу українства...

Проте відки зневіра?

Атже українському життю доводило ся переживати нераз такі люті часи, коли „загибіль цїлого народу“ видавала ся близькою, на погляд чужинця — недалекою тай певною. Одначе викинене з усїх становищ, позбавлене, здавало ся, всїх сил і снаги відродити ся, — всього, що творило необхідні умови продовжування свойого істнування, — воно все-таки кождий раз знаходило в самім собі нові сили й творило для них нові форми, щоб їх проявити.

Так було давно — каже проф. Грушевський — так зістало ся до нинїшньої пори.

І як у давнїх часах, так і в наших люде, котрі брали в нїм безпосередно участь, знали, як глибоке коріннє запустили в ґрунтї народнього життя ті сили, що порушають ним, й яке невичерпане джерело віднови та відродження його національних здобутків сховано в півсвідомих криївках сього життя. Невеличкої частини всїх страт, невдач,

жорстоких спустошень, що падали на нього в ріжних добах його історичного істнування, було-б досить, аби згнїтити його, вирвати й розтоптати його національні цїли, якби вони були появою наносною, навіяною, штучно защепленою, якби змагання, яких не викоріниш, сотворити національну культуру, здобути права горожанства для своєї мови, штуки, побуту, виявити богатий зміст народнього життя — не панували так могутно над розумом і волею, а найважнійше — над півсвідомою областю почуття, що диктує свої провідні думки. Свідомійші в одних, майже несвідомі в инших, але звязані сим спільним півсвідомим звязком, витвореним спільністю історичних переживань, спільністю основ народнього життя, вони непомітним інстинктом, котрого не можна й схопити для якихось репресій, давали відчувати широким, як здавало ся, цїлком задеревілим, пасивним масам кождий подих життя, котрий усе таїв у собі зерно відродження й відбудови зруйнованого життя, та жадливо відкликувати ся на все, що підіймало його творчі сили. Тай з нїчого, — безвихідного, очевидно, нїчого — знов і знов відроджувало ся життє, котре свідчило про те, що не можна викоріннти його змагань і що невичерпане богацтво народнїх сил.

„В нинїшні хвилї загального заколоту, коли стихійно захитали ся звичайні підвалини життя, даремною роботою було-б силкувати ся вгадати, як складуть ся національні й суспільні відносини по бурі, які шляхи знайде собі суспільна самодіяльність, в яких формах виллєть ся народнє життє, що стане відроджувати ся. Одначе невичерпана енерґія віднови, котра не потребує й не очікує нїякої підмоги, або імпульсів зовні, дух життя, котрий дише, де хоче, котрий проявив себе в найріжнороднїйших кругах і шарах суспільности й населення, не заведе певно й у сїм разї вікового досвіду. Як довго нї протягли-б ся місяцї руйновання, вони будуть тільки прелюдією років могутньої, творчої, будучої працї готовою замінити їх, аби захопити всю енерґію, всю волю, всї сили сучасних поколїнь і з лихвою надробити все те, що пропущене в часї сеї тяжкої перерви, втрачене, знищене позатоптуване в сї тяжкі днї.

Тому розвіймо нездорові настрої і з н е в і р а н а й б у д е д а л е к а в і д н а с!

Урядові воєнні звідомлення.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 16. падолиста 1915.

На західнім фронтї.

Три проби Французів, щоб відібрати нам рови здобуті 15. падолиста на північний схід від Ecurie, не удались.

На инших фронтах окрім боїв артилєрії і боротьб мінами в ріжних сторонах, — нїчо важного. В наслїдок кількоразового острілювання Lenns неприятельською артилєрією в часї від 22. жовтня до 12. падолиста є слїдуючі страти в людях: 33 вбитих і 55 ранених. Військових шкід нема.

На східнім фронтї.

Положеннє на цїлому фронтї незмінене.

На сербськім фронтї.

Погоня поступає скоро вперід. Вчера полонено понад 1000 Сербів. Здобуто 2 машинові кріси і три армати.

Начальна управа армії.

З ГОЛОВНОЇ БОЛГАРСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 14. падолиста 1915.

На всїх фронтах розвивають ся успішно для нас операції. Під Прокуплїє наші війська здобули 480 скринь артілерійських набоїв, 220 скринь з крісовими набоями, 12 ваґонів з ріжним воєнним матеріялом та парк з 16 понтонами.

Наш протинаступ над західним берегом Карасу і рікою Чорна на південь від Велєс покінчив ся цїлковитим відкиненнєм Французів на східний беріг ріки.

Наші війська серед звуків гимну „Шумі Маріца“ здобули з великою бравурою сильно укріплені французські становиска.

Европейська війна.

Японїя проти Анґлії.

ФРАНКФУРТ. (Ткб.) „Frankfurter Zeitung“ оголошує слїдуючу телєґраму свого кореспондента з Амстердаму: Зі сторони знаменито поінформованої довідую ся, що японські емісарі пособляють революційному рухови в Індіях. Анґлїйське правительство знає про се вже від довшого часу. Вістка отже, що японська мінїстеріяльна рада дискутувала над положеннєм в Індіях, викликала в анґлїйських військових кругах живе невдоволення.

Клопоти почвірного порозуміння.

ПАРИЖ. (Ткб.) Аґенція Гаваса доносить з Атен: Урядова часопись „Емброс“ доносить, що після заяви з офіціяльного жерела евентуальний відворот сербських військ на грецьку область не викликує занепокоєння що до евентуальних наслідків, котрі могли вплинути на відносини Греції до почвірного порозуміння, поминувши се, що рухи сербських військ дають запоруку, що така евентуальність не наступить. В кождім разї заяву грецького правительства вважає почвірне порозуміннє за досить ясну, щоб виключити всяке побоюваннє конфлїкту.

Анґлїя грозить!

ЛЬОНДОН. Хуіхіль в палатї громад закінчив свою бесїду поглядом на нинїшний стан війни. Між иншим він сказав: Щоб виграти війну не мусимо Німців відкинути з цїлої области, яку вони заняли: ми не потрібуємо пролумлювати їх фронту, хоть би він ще далеко розтягав ся за Німцями. Німцї в другім або третім році війни правдоподібно основнїйше будуть побіджені, чим коли6 війська почвірного порозуміння вже в першім році війни булиб війшли до Берлїна. Наше добре загосподароване пановання на морі, та небувало скоре нищеннє здатного до оружя мужеського населення в Німеччинї. — се два чинники, на котрі зовсїм певно можемо числити. Коли німецькі війська вменшують ся, наші постійно, так фактично, як і пропорціяльно збільшують ся. Завдячуємо се жертвам французького і російського народу, що доси понесли найтяжші втрати. Ми є резервами наших союзників. Тепер прийшов час, щоб ті цїлі резерви кинути на важку. (Оплески.) З певностю, було нам неприємно, коли ми мусїли глядїти, як поступило собі одно правительство.

Болгарське правительство при безсторонному оцїнюванню вислїдів війни, було переконане, що осередні держави побідять. Та декотрі з тих малих держав є загінотезовані військовою красою Німців та їх прецизією. Видять вони тільку оден епізод, не видять однак, що народ, котрий вже від давна має власть та провадить війну з Німеччиною, може переболїти невдачу, розчарованнє, а навіть фальшиву військову керму, — все однак збере на ново сили, та при постійности, яку не дасть ся поконати, серед величезних трудів зробить все, аж найбільша справа, задля якої колинебудь народи провадили війну, буде допроваджена до щасливого кінця.

Сторонники Венїцельоза.

ПАРИЖ. (Ткб.) По донесенням „Echo de Paris“ з Атен, 90 послів, сторонників Венїцельоза, понище 40 літ, обовязаних проте до військової служби, просили мінїства війни о одномісячну відпустку на час виборів. Мінїстер просьбу полагодив відмовно.

Шах виїздить з Теґерану.

ТЕҐЕРАН. (Ткб.) Петроградська телєґрафічна аґенція доносить: Президент мінїстрів заявив командантови бриґади козаків, що шах в товаристві мінїстрів виїдить з Теґерану. Місто остає під опікою бриґади козаків. Поліція і жандармерія готовить ся до виїзду.

Військовий службовий обовязок в Анґлїї.

ЛЬОНДОН. (Ткб.) Урядове оголошеннє, що всї вільного стану до 40 року життя мають як добровольці зголошуватись до військової служби до 30. с. м., бо в противнім случаю возьмуть ся їх насильно, викликало тут велике враженнє.

Становиско Румунії.

БУКАРЕШТ (Пр. тел.). „Adeverul“ оголошує розмову одної визначної особи з Яс з Петром Карпом, відомим румунським політиком, прихильним для центральних держав. На думку Карпа положеннє мусить швидко вияснити ся і Румунія найдалї в грудни с. р. мусить приступити до акції. Коли Німеччина установить звобідне полученнє з Царгородом, Румунію заставлять обставини виступити по сторонї центральних держав. В сїм дусї зробить Німеччина пропозицію румунському правительству, бо заки продовжить свій фронт до Суецького каналу, захоче мати певність що-до становища Румунії.

Сербський відворот.

РИМ. Сербське посольство опрокидує вістку сербської начальної команди про відбитте Валєсу. Посольство доносить в формі атенського урядового звідомлення, що сербське правительство має намір осїсти в Митровиці, куди також цїла сербська армія подаєсь в порядку, без втрати в матеріялї.

Довіз живности до західної Сербії відтятий.

МЕДІОЛЯН. „Corriere della Sera“ доносить з Охріди: Дорога з Монастиру є вже для довозу амуниції та провянтів відтята. Всюди панує голод. Також жовнїрі не мають вже що їсти. Болгарські комітаджі утруднюють безнастанно полученнє. Сербська кватира находить ся в Рашці.

Анґлїя уступає?

СТОКГОЛЬМ. На підставі звідомлень Кіченера, Анґлїя була приневолена заявити російському правительству, що з стратеґічних зглядів уступає з Дарданелїв.

Італїя заявляє війну Німеччинї?

ЦЮРИХ. „Neue Züricher Zeitung“ довідуєть ся, що много італїйських фірм має намір урвати свої торговельні зносини з німецькими фірмами бо вважають виповідженнє війни Німеччинї як неминуче.

Король Константин перед рішеннєм.

ПАРИЖ. По розвязанню грецького парляменту заявляють часописї, що король Константин є тепер диктатором, та має судьбу Греції в своїх руках. Перед скликаннєм нового парляменту, котрого впрочім склад буде залежати від короля, почвірне порозуміннє не може ніяк числити на поміч Греції, противно, треба побоюватись, що король Константин стане по сторонї наших неприятелїв.

Подорож цїсаря Вільгельма до Константинополя?

ВІДЕНЬ. „Neue Wiener Tagblatt“ доносить з Женеви: Париські часописї доносять, що цїсар Вільгельм в найблищім тижни вибирає ся в подорож до Константинополя.

Місія Кіченера в Атенах.

ДРЕЗНО. „Dresdner Nachrichten“ доносять з Люґани: В Римі ходить чутка, що льорд Кіченер приложить пістолєт королеви Константина...

ОРЕСТ ЛЕВИЦЬКИЙ. 5)

Сват.

Історичне оповіданнє з волинського життя XVII століття.

(Дальше).

Вийшов господар на ґанок і не міг вдержатись від ухмілки, побачивши, як товста над міру та коротконога фіґура гостя безпомічно борсалась в сїдлї не маючи спромоги висвободити ноги зі стремени, а слуги й не думали бігти на поміч, немов їм заслїпило очі.

— Що-ж ви стоїте, лайдаки, сто чортів вашій матері! — гримнув приїжжий, підводячись увесь червоний з натуги й переердя.

Тут тільки Станїшевський пізнав, що то був старший канонїк і кустош Луцької катедри, ксьондз Францішок Гоголінський. Він чемно привітав гостя і запросив до покоїв.

Ксьондз зразу показав себе дуже милим гостем; ледве переводячи дух від утоми, він так і сипав усякими гречностями та приємностями на адресу господаря: похвалив домівку, оселю, згадав про незвичайну нїби старинність і значність шляхетного роду Станїшевських, похвалив їх споконвічне привязаннє до святої католицької віри і шанобу до її пастирів, і нарешті додав:

— А мене сьогодня ранком одвідав пан Вальда, служебник княжя воєводи, і хвалив ся, що князь з великим жаданнєм чекає на вашу милость у себе, в Локачах. Признаюсь, я вже й не сподївав ся застати дома шановного господаря.

Господар здивовано подумав; до кого ж ти їхав сюди, коли на мене не сподївав ся? а в голос промовив:

— Так, так. Я й справдї обіцяв князеві прибути сьогодня до його милости, але моя господиня не зовсїм здорова, то я й мусїв відкласти на инший час сю справу.

— О, ваша милость будете завжди бажаним гостем в Локачах: князь так любить і шанує вас! Скільки разів він казав про се свому родичові, ксьондзові-суфраґанові! До речі, раз уже зайшла мова про його: ксьондз-суфраґан доручив менї засвідчити його найглибшу повагу до вашої милости і переказати деякі пункти...

— Не турбуйтесь, велебний отче! ксьондз-суфраґан, мабуть, зараз персонально перекаже їх, бо ось він і сам вїзджає до мого двору, — перебив господар, підходячи до вікна.

Червоне й до того лице ксьондза зразу зробилось буряковим, а господар примітно зблїд і мовчки пішов на зустріч несподїваному гостеві.

До двору вїхало кільканадцять вершників і зупинилось перед ґанком. Два машталїри хутко кинулись до біскупа і з пошаною помогли йому злїзти з коня. Біскуп жваво зіскочив з сїдла і, повернувшись, побачив, що йому низько кланяєть ся господар.

— Як! Ви дома? — тоном прикрого здивовання привітав його біскуп. А менї сказали, що вас закликано в Локачі до мого дядька!

Станїшевський пояснив, через віщо він остав ся дома.

— Не чемно зробили, що не поїхали! — повчаючи мовив біскуп. Коли вельможні особи чинять вам високу честь, запрошуючи до себе, то треба користуватись нею, а не сидїти пришитим до жінчиної спідницї... Ну, як ся має моя pupilla, панна ключниківна?

Блїдий Станїшевський ледве володїв собою. З його вуст була готова зірватись різка одповідь нахабному гостеві; але в той час із-за гаю виїхала карета біскупова в супроводї цїлої юрби драґунів Стемпковського, на чолї яких їхав страшний Ганнус з голою шаблею в руці. Прикусивши язика, господар стримано одповів:

— Небога моя, хвала Богові, здорова. Але прошу вашу превелебність вступити до покоїв. Може, з дороги дозволите упанувати вашу милость хлїбом-сїллю?

— Про се напотім. Ходїм до покоїв, я хочу бачити панну, — і біскуп швидкою ходою пішов до ґанку, випереджаючи господаря...

— А, і ксьондз кустош тут! — прикинув ся він здивованим, побачивши Гоголїнського. Вітаю вашу милость. А що-ж се таке, світлиця порожня? Де-ж Ганнуся? — і біскуп рішучо ступив до дверей, що вели до иншого покою.

— Перепрошаю вашу превелебність! — не стерпів господар, заступаючи дорогу: — Жона моя недужа, з нею малї дїти. Небогу я зараз покличу.

— Ну, що скажеш, отче? — сміючись звернув ся біскуп до Гололїнського, як тільки господар вийшов з світлиці. — Не так уже й трудно справитись з паном Станїшевським, як тобі здавалось? Проте, чи напоготові карета?

— Ось вона вїзджає до двору, — промовив кустош, глянувши у вікно, — Неґарно все-таки, що пан Станїшевський лишив ся дома: се може утруднити справу.

(Далї буде).

нови до грудей, та зажадає беззглядного запевнення супокою анґлїйським військам.

Подорож Кіченера.

МІЛЯНО. (Ткб.). „Corriere della Sera“ доносить: Льорд Кіченер перебуває від кількох днів разом з ґенеральним комісарем для Єгипту на острові Мудрос.

АМСТЕРДАМ. (Тел. прив.) „Allgemeen Handelsblad“ думає, що задачею Кіченера є орґанізувати опір почвірного порозуміння проти центральних держав на Сході. Можливо, що він удасть ся до Македонії, але ще правдоподібнійше, що цїлю його подорожи є Єгипет. Анґлія може сподївати ся, що по здавленню Сербії турецке військо під проводом німецьких офіцирів звернеть ся з великою силою проти Суецького каналу і Єгипту, і хоче приготовити свою акцію на той випадок.

Грецько-болгарський договір.

ВІДЕНЬ. „Südslavische Korrespondenz“ доносить з Солуня:

Рішене вже від довшого часу грецьким і болгарським правительством утвореннє невтрального поясу, котрий дїлив би обі армії, — нинї є вже доконаним фактом. Кермуючі військові круги обох держав вже від довшого часу держать свої війська в рівнім віддаленню від границї. Щоб оминути небажані неприємности та евентуальности, грецьке і болгарське правительство підписали як раз відповідну умову. Сей факт інтерпретують в Софії, Атенах, а також в Відни та Берлїнї як далеко йдучий крок в цїли удержання добрих відносин між Грецією а Болгарією,

---

Лягли головами.

Северин Яремкевич.

Покійний, студент II-ого року політехніки, четар У. С. Стрільців, поляг дня 12-ого жовтня с. р. о год. 5-ій по пол. на позиції в стрілецьких рядах.

Тяжко ранений шрапнелем в голову, покінчив життя над вечером около 7-ої години. Похоронили його на другий день товариші-Стрільці в домовинї в городі на горбку на ліво за рікою в селї Тудинка коло Підгаєць.

На похороні був брат Мирон, У. С. Стрілець.

Першу вістку про смерть Северина подав матері у Львові Вп. командант куріня Василь Дїдушок, опісля баткови полевий капелян Вп. о. Андр. Гаврищак.

Несподїваним припадком скінчило ся життє молодого, сильного і многонадійного чоловіка. В хвилї коли обернув ся до молодших товаришів і мав дати їм приказ, відломок шрапнеля поцїлив його в голову крізь малу визїрну в окопі. Два днї перед тим дістав був покійний відпустку для відпочинку, але не скористав з неї, тільки хотїв ще помочи свойому славному товариству в тяжкій, воєнній хвилї.

Щирий товариш, хоробрий жовнїр, ревний робітник на народній ниві, ще за ґімназіяльних часів розбивав ся з викладами і відчитами по селах львівського повіта.

Як найстарший син, мав в науцї і своїм недалеким, фаховим становиском здїйснити надїї родичів, які в останнїх лїтах потерпіли богато серед незавидних условин нашого приватного, урядничого стану. Та доля покермувала инакше і на доповненнє страт і горя, велїла тим робичам зложити ще найбільшу жертву, жертву надїй, любови і крови.

Вічна память славному Северинови:

Нехай відновлена Україна, задля якої Він боров ся і поляг, принесе Його Родичам хоч в осени життя те, чого не дало лїто, нехай нові, кращі часи принесуть Їм нагороду і відраду за за Їх достойні терпіння!

НОВИНКИ.

— **Не дає їм спати.** Хто тямить клевети, якими з вибухом війни частина сусїдньої преси обкинула проф. Грушевського, той не подивує ся, що і нинї наші приятелї не забувають про нього, а всяке слово нашого вченого при відповідньому їх освітленню буде для них „ciekawą ennuncyacyą“. Найновійшу новинку свою видобули польські часописї у Речі ч: 25 — чого очевидно нїхто провірити не є в силї. Мало там появити ся письмо проф. Грушевського, у якому він простує піднесений з російського боку закид, що він займав ся твореннєм українських січових стрільцїв, далї, що на університетській катедрі нїколи не управляв полїтичної аґітації.

Далї цитують часописї слова проф. Грушевського після яких він висказує свій погляд на розвязку українського питання в Росії.

Проф. Грушевський є російським підданим перебуває на засланню, — і в тих условинах не сказав нї одного слова, що моглоби в чимнебудь зродити сумнїви що до його українського становиска.

Та річ не в тім. Тут ходить о поданнє в сумнїв проф. Грушевського перед австрийським правительством.

Таких благородних проб було вже більше, тому ми не подивуємо ся і тій...

— **Д-р Омелян Калитовський** пише нам: В новинках „Українського Сл ва“ з дня 2. падолиста 1915, подана була звістка, що віденська Рада шкільна краєва визначила 800 корон на книжки для вбогої молодїжи тутешнїх українських ґімназийних курсів.

Простую сю відомість о стільки, що квоту 800 корон на книжки для бідних українських ґімназиястів дістав заклад не від Ради шкільної, яка при затвердженню ґімназийних курсів з гори застерегла ся проти всяких видатків, а від Загально - української культурної Ради у Відни.

При сїй нагоді прошу Світлу Редакцію дальше подати до прилюдної відомости, що тою скорою а щедрою підмогою зараджено найнаглїйшій потребі, яка доселї спиняла науку, защо Управа ґімназійних курсів іменем закладу складає Культурній Радї і Українському запомоговому Комітетови щиру подяку.

— **З турецького парляменту.** Дня 14. с. м. отворив торжественно султан турецький парлямент престольною мовою. Він вказав на повну слави турецьку армію в Дарданелях та на Ґаліполї, що завдала неприятелеви так болесні втрати. Сї невдачі і втрати приневолили неприятелів шукати помочи на Балканї. Коли союзні армії станули сильною ногою на російській землї, та зломили відпорність Москалів, звернулись на Балкан, — і тут прилучилась до них як союзниця Болгарія. Часть Сербії є вже в руках союзників. Полученнє через Дунай запевнене, а зелїзнича дорога Берлїн-Відень-Константинополь стоїть отвором. Се полученнє принесе союзови побіду і дальший поступ та щастє в мирних часах. Наші полїтичні відносини — говорив далї Султан — до осередних держав є сердечні, та з кождим днем скріпляють ся довірєм та жичливостю. Наша спільна полїтика супроти ворога буде підчас війни постійна; на всїх фронтах ми собі взаїмно помагаємо. Наші відносини до невтральних держав, є як і перше приязні.

— **Філії болгарського державного банку в Македонії.** Болгарський державний банк заложив вже в здобутих областях Македонії 20 філій. Банкові урядники відїхали 12-го с. м. з Софії.

Посмертна згадка.

Святослав Фединський, хорунжий 35 полку краєвої оборони поляг на терені бою дня 3. падолиста 1915 р. в 24. роцї життя. Якраз перед вибухом війни скінчив Покійний права. Готовив ся працювати для свойого громадянства, одначе недовелось. Поляг в обороні рідної країни. Земля Йому пером!

Людміля з Гольфельдів Филиповичева, жінка ревідента Краєвого Союза Ревізійного у Львові, по довгій і тяжкій недузї, заосмотрена Найсвятїйшими Тайнами, упокоїла ся 16, падолиста 1915 в 29. роцї життя.

Опечалений муж з донечкою запрошує свояків, товаришів, знакомих і побожних христіян на похоронний обряд Покійної, котрий відбудеть ся нинї 18. падолиста 1915 о 2-ій годинї по полудни з дому печалї при улицї Ходкевича ч. 9. на янівське кладовище.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, дня 18. падолиста 1915.

Нині: 18. с. м. гр.-кат. Муч. Галактіона, римо кат. Оттона оп.

Завтра: 19. падолиста, гр.-кат. Прп. Павла ісп. римо-кат. Єлизавети кр.

◯ З української приватної ґімназії ім. Т. Шевченка в Городенцї. Вислїд вписів заставив Дирекцію ґімназії в порозумінню з представником шкільної Ради і Старшиною Кружка У. П. Т. в Городенцї вести в сїм роцї науку на основі нормального пляну. Складають ся на се отсї причини: 1) Молодїж працюючи від початку війни на рілї і при шанцях, призабула переоблюваний у давнїйших роках матеріял. 2) Таким способом мусїлоб ся, повтаряючи попередний матеріял і переробляючи бодай у деяких предметах матеріял комбінованих двох кляс, дїйти до найфатальнїйших вислїдів. 3) Наука зачинаєть ся у припізненню о три місяцї в порівнанню з нормальним шкільним роком. 4) Вписують ся нові ученики з нерівномірним подекуди приготованнєм, 5) Вписують ся ученики тутешньої бувшої польської ґімназії із слабшим знаннєм української мови. 6) Учити будуть, з виїмком одного, всї нові учителї, які не знають учеників і їх приготованя. Всї ті обставини приневолюють Диреицію піти по лїнії педаґоґічних основ, а не формальних розпорядків, тим більше, що загал родичів детеперішнїх учеників нашої ґімназії вже при вписї відносив ся неприхильно до перероблювання матеріялу двох кляс (хочби і в скороченню і при певних змінах) в однім роцї. Дирекція має з досвіду переконаннє, що родичам учеників нашої ґімназії (майже самим селянам) не ходить о папір з посвідкою укінченя кляси, але о правдиве знаннє тим більше, що у великій мірі наші ученики по укінченю кількох кляс вертають до працї на рілї. Стілько для пояснення причин ведення науки на основі нормального пляну. Наука в ґімназії зачала ся, але покищо приймаєть ся ще далї учеників, які задля пашпортових перепон не могли досї приїхати, а також приймати-меть ся якийсь час учеників із занятих досї територій. До тепер вписало ся особисто до ґімназії від I.—IV. кляси 124 учеників.

◯ Утїха — розрада. Властитель кінотеатру „Утїха“ повинен своє підприємство кінотеатральне назвати властиво „Розрада“. Бо й справдї, хто й не знати як велике горе нинї в часах загального суму, та нетерпеливого ожидання гарнїйших часів, носить в серцю, то сум сей щезає і чоловік значно успокоюєсь, коли піде до кіна „Утїха“ при Марийській площі. Програма незвичайно чудова: дві зворушаючі драми, кілька до сміху побуджаючих гумористичних сценерий і т. ин. Крім сего наслухаєсь доволї концерту одної з найгарнїйших львівських музик. Вражіннє таке, що з жалем опускає ся салю. Наша українська суспільність повинна як найчисленнїйше і найчастїйше відвиджувати се кіно, особливо сталі пренумератори нашого дневника тим більше, що для них цїни білєтів є знижені до половини.

◯ Дар для школи. Всч. о. Адр. Зофійовський, сотрудник церкви Усп. Пр. Богородицї у Львові, вручив 10 кор. на мої руки, яко жертву на школу ім. Б. Грінченка у Львові, за що ласкавому жертводавцеви, в імени дїтей шкільних і їх родичів складаю сим прилюдно сердечну подяку. Сіяк.

◯ ВП. Членів тов. „Бесїда“, які є у Львові, просимо прийти конче до товариства на коротку нараду (в справах товариства і справах театру), яка відбудеть ся дня 21./XI. 1915 р. (недїля) о год. 11. рано.

О. А. Стефанович Л. Шехович

(1—2)

Для сталих передплатників „УКРАЇНСЬКОГО СЛОВА“ знижені цїни білєтів в кінотеатрі

„УТЇХА“

площа Марійська ч. 6. і 7. (під каварнею „Avenue)“.

Від 16. до 18. падолиста незвичайна хороша проґрама:

1. Арабські народні типи. — 2. **Ворог в краю**, чудова драма, в головній ролї славна Генни Портен. — 3. Найновійший воєнний тижневник. — 4. Кокль йде на баль масковий, сьміховинка. — 5. **Банда фальшивників**, кримінальна драма в 3 діях. 6. **Заручини Елїзи**, інтересна гумореска в двох діях.

○ Від перемиської консисторії. Сим завзиваєть ся укінчених богословів, що зголосили ся до ординації, щоби явили ся в пресвитерії дня 22. падолиста 1915 р. о год. 8 рано. Вказаним є, щоби кожний привіз зі собою теплу постіль. (1—3)

Нові книжки.

„In belagerten Przemyśl“. Tagebuchblätter aus grosser Zeit von I. von Michaelsburg, (Leipzig).

Перемиська облога має вже до нині свою богату літературу. Згадана книжочка є інтереснійша за всї тим, що малює вірно і безпретенсіонально з дня на день життя в самій крїпости. Авторкою книжки є жінка австрійського санїтета-офіцера що від 10. серпня 1914 до половини мая 1915 перебувала в твердинї, а опісля окружними дорогами вернула до родини. Переживаннє і обсервациї авторки становлять цінний прямо історичний матеріял.

ЖЕРТВИ.

На „Рідну Школу“.

В Адмінїстрациї „Українського Слова“ зложили слідуючі Добродії: о. Богдан Еліяшевський з Зашкова 10·—, Підкович Іван з Черкас 5·—, Салабай Григорій зі Львова 5·—, Замощак Осип 20·—, Володимир і Анна Юськевич зі Львова (з нагоди десятилїтних роковин подружа з призначеннєм на школу ім. Грінченка) 5·—, Ольванський Володимир —·50, Др. Ковшевич 20·—, Іван Дїдур, Воля Мигова (з призначеннєм на школу ім. Т. Шевченка на стрійськім передмістю) 5·—. Гроші ті передано Шкільному Кружкови У. П. Т., який складає отсим сердечну подяку жертводавцям.

Послідні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 17. падолиста 1915.

На російськім фронтї.

Нічо нового.

На італійськім фронтї.

На горицькім фронтї не було вчера більших боїв піхоти. Також діяльність італійської артилєрії була в порівнанню до попередних днів значно слабша.

Положеннє на цілім південно-західнім фронтї не змінене.

Передвчера обкидав .ден з наших лїтаків Брешію бомбами. Летуни запримітили великі пожежі. Всї лїтаки щасливо вернули.

На сербськім фронтї

Ц. і к. війська, що борють ся на границї Санджаку відкинули послїдні неприятельські задні сторожі за Ліму. Погоня за Сербами всюди триває далї.

Ц. і к. війська, що йдуть в напрямі Сениці відкинули неприятеля з його завзято боронених становиск на горах, на північ від Явора.

Нїмецькі війська ген. Кевеса були вчера вечером віддалені від Раски на півдня маршу. В Кусумії прийшло до місцевих боїв.

Заступник шефа Генерального Штабу
пільний маршалок-поручник **Ф. Гефер**.

Надіслане.

За сю рубрику редакция не відповідає.

Ц. к. Старший Радник санїтарний
Д-р Евген Озаркевич
директор „Народньої Лїчницї“
приймає вже хорих. Щеплення віспи що дня.
Підвале 7. Дім „Днїстра“.

Лїкар
Д-р Бр. Овчарський
Пекарська 39.
б. Секундар Загального Шпиталя, ординує від 10. до 11. рано і від 4. до 6. пополудни.

АДВОКАТ КРАЄВИЙ
Д-р Стефан Ардан
вернув до Любачева й обняв урядованнє. (1—3)

Дентистичне Заведеннє
Д-ра Олександра Барвїнського
при вул. Сикстуській ч. 21.
Виймованнє зубів без болю і пльомбованнє.
Штучні зуби в кавчуку і золотї.
Українським Січовим Стрільцям роботи виконує ся даром.
Зголошувати належить ся у асистента Наса.

Д-р. Микола Лагодинський
адвокат у Делятинї
повернув і провадить канцелярію як передше в домі „Руської Каси“. 1—3

Оголошення.

Пристійний, молодий (25-лїтний), маєтний з вищим образованнєм підофіцер з браку знайомости глядає гарної, лагідної вдачі, інтелїґентної, молодої панни-Українки в справі матрімонїяльній. Фотоґрафія пожадана, За діскрецію ручу словом чести. Листи до кінця с. м. слати на слїдуючу адресу: Poste-Rest. „Unteroffizier“ 15, Inft. Reg. in Zsaka (Ungarn) (4—4)

Стар. дес. **Іван Дигдалевич** зволить сейчас звернути моїй сотнї той пакунок, який передала п. М. Котилївна зі Станиславова. — Сотник Осип Будзиновський.

Народна каса **в Косові** потребує зараз книговодчика (лїквідатора). — Рефлєктуючі подадуть своє дотеперішне заняттє і услівя під якими можуть ту посаду приняти. 1—2

Роман Лепак **і Микола Пасїчник** з Білоголов та **Сабаль Дмитро** з Залозець (всї зі Зборівського повіту) глядають своїх родин і знайомих. — Адреса: Mykoła Pasiczmyk, Barackenlager, Baracke Nr. 31., Gmünd, Nieder-Oesterreich 1—4

Товариство взаїмного кредиту
„Днїстер“
у Львові,
вул. Руська ч. 20. Телеф. 788.
засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „**Днїстер**“ в р. 1895 на підставі закона о стоваришеннях з р. 1873.

Одвічальність членів **обмежена** до подвійної висоти уділу.

Цїлю Товариства є удїлюваннє кредиту своїм членам рільникам обезпеченим в „Днїстрі“ від більше лїт.

Відсотки від вкладок 4 проц., без потручення рентового податку.

Вкладки приймає і виплачує Каса Товариства в урядових годинах від 8. до 2. в полудне.

Конто в Почтовій Щадницї 35.527
Жирове конто в австро угорській Банку.

Щадничі вкладки	К. 4,120.000
Власний маєток	„ 536.000
Уділені позички	„ 4,765.000

Канцеляриї Товариства отворені перед полуднем.

НА ЧАСІ!
Лев Горбачевський і С-ка
принимає роботи входячі в обсяг комнатного малярства.
Львів, вул. ИОСАФАТА ч. 8.

ПЕРВОРЯДНА
УКРАЇНСЬКА ЦУКОРНЯ
при вулиці Св. Миколая ч. 7.
(напроти університету)
Данила Стецкова

Руська Щадниця
в Перемишлї
вулиця Косцюшки ч. 3.

Принимає щадничі вкладки щоденно в годинах урядових і опроцентовує їх на $4^{1}/_{2}$%, починаючи вже від слїдуючого дня по дни зложення аж до послїдного дня перед днем відобрання.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадници“ можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадницї, які Дирекция Щадницї на жаданнє безплатно достарчає, і в філїях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадницї“

Удїляє позичок: а) гіпотечних платних піврічними амортизацийними ратами на протях лїт 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, й на есконт векслїв. Справи позичок полагоджуєсь можливо скоро.

Всяких інформаций і друків удїляє канцелярия „Руської Щадницї“ ул. Косцюшка. Народний Дім, І. пов., щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі недїль і руських свят.

Після § 14. устава „Руської Щадницї“, затвердженого через ц. к. мінїстерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця“ в Перемишли надають ся до льокациї пупілярних, фондацийних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця“ пупілярну обезпечу.

КОНКУРС

на принятте сиріт до приюта.

В першій половинї грудня с. р. наміряє підписаний Комітет утворити у Львові приют для сиріт по жертвах війни і в тій цїли оголошує отсим конкурс до внощення подань.

Услівя:

1. Приймати будемо сироти обох полів від скінченого 4-го до 14-го року життя.
2. Доказ сирітства, обставини смерти родичів і маєткові відносини мусять бути потверджені урядом парохіяльним.
3. В поданях треба навести, чи, хто і яку оплату міг би складати за дотичну сироту.
4. Першенство мати муть круглі сироти, яких вихованнєм нема кому з родини занятись.

Подання належить вносити на руки підписаного голови Комітету (Львів, Народна Торговля) до 30. падолиста с. р.

Львів, 15. падолиста 1915.

Український Комітет несення помочи вдовам і сиротам, жертвам війни.

В. Нагірний, голова. о. В. Лициняк, секретар.

Видає і відвічає за ред.: **Д-р Сидір Голубович**. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19

KUL